

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken
Egy hóra 50— korona. Negyedévre 110— korona.
Félévre 220— korona. Egész évre 440— korona.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Felélős szerkesztő és lapfőigazgató

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt, I. emelet
(Debreczeni Első Takarékpénztár épületében)
Egy szám ára 22 korona.

Ki panaszkodik?

A budapesti jogászegylet estélyén vitát rendeztek előkelő jogászok a jogrendről. Kelemen Kornél dr. fejtegette, hogy vajjon kinek van első sorban szüksége a jogrendre, annak-e, aki uralmon van, vagy aki elnyomatásról panaszkodik. — Miután ajogrend minden politikai irányzatnak az alapja, a jogrend léte vagy nemléte az irányzat létét vagy nemlétét jelenti. Utalt arra, hogy a magyar középosztálynak volna legtöbb oka panaszkodni jogrend ellen, de *ehelyett azok panaszkodnak, akik a háborus javaiban daskalkodnak.* Egy időben nem képzelhető el a szabadon diktató destruktív az internálási táborokkal. Nagy városokban ez volt a beszéde.

Az estélyen részt vett gróf Bethlen István miniszterelnök is és részt kért a vitából. Nagy figyelem közepett igen érdekes kijelentéseket tett. En is úgy fogom föl a dolgot — mondotta Bethlen gróf — hogy azoknak, akik a jogrendet követelik, nem a jogrend kell. Azt akarják, hogy az a radikális irányzat, amely az országot rombadöntötte, ismét szabad érvényesüléshez jusson. Gyáva kormányt szeretnének, amely nem merne velük szemben a törvény teljes szigorával föllépni. Gyánussá teszi a dolgot, hogy ma követelik a jogrendet, amikor jogrend van, de amikor nem volt, akkor nem követelték, mert nem merték. Ez arra enged következtetni, hogy nem jogrend kell nekik, hanem a mai irányzatot akarják támadni.

A parlamentben ma is ugyanazok, akik az októberi forradalom előtt ültek. Jogrendet követelnek, hogy a jogrendben és a szabadságjogokon keresztül a saját uralmukra előkészítsék a talajt. De ebben csalódnai fognak, mert én bennem és ebben a kormányban emberükre találunk. Ami a kérdés lényegét illeti, az igazságügyminiszter ur jól jellemezte a mai állapotokat, amikor azt mondotta, hogy még ma is egy ostromlott városban vagyunk.

A háború még folyik, csak más eszközökkel. Erre vonatkozóan érdekes részleteket fogok legközelebbi nemzetgyűlési felszólalásomban előadni. Olyan jelenségek tudatában vagyunk, hogy botor dolog lenne, ha a kormány jelszavaknak föllünné; azon a nézetem vagyok, hogy még olyan emberekre, akik a mai irányzat ellen törnek, szükség van a nemzetgyűlés keretén belül is, mert ez fogja összekovácsolni az egy érzésű embereket. Kijelentem, hogy én bizonyos fokig a szabadságjogok kiterjesztését is meg fogom engedni, hogy a magyar közönség s a közvélemény lássa a tendenciát, ta-

pasztolja közvetlenül azt, amit a destruktív művel. Azt azonban garantálom, hogy addig, amíg a becsületes magyarokat magam mögött tudom, én a keresztény nemzeti irányzat védelmében maradok és az októberi események itt megisméltetni nem fognak.

A költségvetés tárgyalása.

A nemzetgyűlés ülése.

Budapest, május 31.

A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Folytatták a költségvetés vitáját. Az első szónok Griger Miklós volt. Külpolitikánk töröl metszett magyar legyen és tisztán magyar érdeket kell szolgálnia.

Jusson eszünkbe minden harangszónál, hogy a magyarság mindenkor a kereszténység és a kultura védőbástyája volt. Magyarországon ma kulturális válság van. A szén és egyéb szünetek miatt alig volt tanítás. At kell szervezni a népiszkolákat 8 osztályú népiszkolákká.

A polgári társadalom fél a szociáldemokrata eszméktől, mert nem felelti el a jogfosztást és üldözötést, amelyben a kommunizmus alatt részült volt. Be kell látnia ennek a pártnak, hogy a szociáldemokrácia megbukott. Azután a munkásbiztosításról beszél. Tagadhatatlan, hogy a munkásságnak nagy köze van a munkásbiztosítási reformjához. A munkásbiztosítást nem lehet a kommunizmus meggátolnia.

A keresztény uralom ma aünnyire erős, hogy nem kell tartania az elítéltek szabadonbocsátásának káros következményeitől.

Utért a pénzügyi politika bírálójára. Attól fél, hogy a nemzet adó köldasbokra juttatja a nemzetet. — Kérdi a pénzügyminisztert, hogy miért türi, hogy a nagybankok oly súlyos kamatokat rojanak a népére. A nagybankok most is az osztrák tőkecsoport szolgálatában állanak.

A nagy bankok az okai a tözsdén bekövetkezett áreséseknek is. Beszél a tözsdén uralkodó tartáhtatlan állapotokról.

Utána Haypál Benő szólalt fel. Nem akar a multak hibáival foglalkozni, de azokból okulni kell a jövőre nézve. Az ilyen hibák leg többje a törvényt helyettesítő rendeletekből állott elő. Ma már más volna Magyarország képe, ha már régebben megcsinálták volna a föld birtokreformot, földhöz jutott volna a magyar földműves nép. A föld reformtörvényt sürgősen végre kell hajtani. Ennek elodázása akadály a konszolidációnak.

Ezután szünetet adott az elnök, amely után Sándor Pál mondott hosszú beszédet a zsidók védelmére. Folyton azt hallja, — ugymond — hogy a háborúnak és a forrada-

lomnak a zsidók voltak az okozói. Volt olyan szónok is, aki azt mondta, hogy a forradalom fokhagymaszagu forradalom volt. Mindezek arra birtak, hogy keressenem, csakugyan zsidók voltak-e az okozói.

Es rájött arra, hogy a forradalom a háboru következménye volt. Tisztességes alapon indult és az emberek gyöngesége miatt tolódott el. Magyarország érdekeit az osztrák diplomácia adta el. Krausz tábornok 1917-ben hadijelentést tett a királynak, amelyben súlyos helyzetünket ismertette. Ez a jelentés Clemenceau kezébe került árulás folytán, természetesen tehát, hogy többé nem lehetett szó tisztességes be-keröl.

Csernus Mihály: A zsidók használtak ki a helyzetet!

Rassay Károly: Most nem arról van szó!

Csernus Mihály: Nem régen még te is tüzeltél a zsidók ellen!

Az elnök Csernust rendcsináltatja.

Sándor Pál folytatja fejtegetését, hogy miért vesztettük el a háborút s meg akarja dönteni azt a tényt, hogy lelkiismeretlen izgatók bontották fel hadseregünket. Bekeverti beszédébe gróf Andrassy Gyula személyét is. Azt mondja ugyanis, hogy a hadsereg felbomlása után arról volt szó, hogy entente csapatok szállják meg a fővárost. Erre gr. Andrassy Gyula 1918 október 26-án azt mondta, hogy bazaarulás volna, mert jelei sincsenek a lázadásnak.

Gróf Andrassy Gyula: Téved az indokolásban!

Sándor Pál végül kijelentette, hogy Andrassyt éppenugy becsüli most is, a Pálfordulása után (i. e. hogy a keresztény pártba belépett), mint azelőtt.

Két órakor az elnök félbeszakította az ülést, amelyet délután 4 órakor folytattak.

Cseh mozgolódás.

Bécs, május 31. Prágából eredő hírek szerint a cseh kormány mozgósítást rendelt el, amelynek célja — Benes cseh külügyminiszter nyilatkozata szerint — az, hogy az Ausztriának itélt nyugatmagyarországi részt megszűlják. Így akarja rátenni a kezét Csehország Nyugatmagyarországra, amely arra kellecnek neki, hogy korridort létesítsen Jugoszlávia és Csehország között.

Gärtner renitenskedik

A Tisza-gyilkossági pör tárgyalása.

Budapest, május 31.

A Tisza-gyilkossági bünpör mai főtárgyalását fél 10 órakor nyitotta meg Gadó István elnök. — Schusztler Gyula elmeorvos volt az megesketik, amikor Gärtner feléi előterjesztésére kértek fel tanúságtételre. Schusztert vallomása után megesketik, amikor Gärtner feléi és kéri a bíróságot, hogy az újságírókat is eskessék meg, hogy ne közöljenek valóságnak meg nem felelő híreket. Olyan kifejezéseket használ, hogy az elnök kénytelen rendreutasítani.

Gärtner: Kijelentem, hogy 24 órája szenvedek ártatlanul.

Elnök: Ha nem viselkedik tisztességesen, megbüntetem.

Gärtner: Én nem félek a büntetéstől.

Elnök kihirdeti, hogy Gärtner 24 órai magánzárkát kapott kenyér és vizen.

Gärtner: Esküszöm, holnap nem jelenek meg a tárgyaláson.

A csendőrök Gärtnerre erre a kijelentésére hivatkoztak.

Elnök az elme szakértőhöz: Gondolkozába ejt sokszor, hogy Gärtner nem szimulál-e?

Azután Vajta Ferencné kihallgatása következik.

Táviratok.

A francia miniszterelnök nyilatkozata.

Páris, máj. 30. Briand miniszterelnök a szenátusban a Német országgal való viszonyról következőképp mondta: Kénytelen voltam alacsonyabb összegeket elfogadni, mint amennyire számítottam. Utatok Franciaország magatartására, amelyet a Jordoni konferencián tanúsított. A szakadás elkerülhetetlen lett volna, ha úgy léptünk volna fel, ahogy előzőleg szándékoztuk. Franciaország nem akar elnyomni senkit csak azt nem akarja, hogy a német nép úgy viselkedjék, mintha ő lenne a győztes. A leggyőzezés a legjobb uton halad. A büntető rendszabályok, amíg erőnkben állnak.

Felsősziléziára vonatkozóan kijelentette, hogy Németországnak megtiltotta a felsősziléziai területre való vonulást.

Végül kijelentette, hogy meg kell kísérelni a Németországgal való kapcsolatot újrafelvétele, mert Németország nagy nép.

Miért nem jelentek meg a meghívottak a közgyűlésen

Elkészült meghívók.

A május 28-án, délelőtt 10 óra-
kor tartott rendkívüli városi
közgyűlésen, amelynek egyetlen
tárgya volt, hogy Debrecen vá-
rosa azon a napon, amelyen az
egész ország ünnepelte gróf
Apponyi Albertet 75. születés-
napja és közéleti működésének
félszázados évfordulója alkal-
mából, díszpolgárrá válassza őt,
kinos föltüntetést keltett, hogy a
meghívott vendégek nagyrésze
nem jelent meg. Főképpen az
únt fel, hogy az egyházak, a
melyeknek a zsidó egyházak
kivételével, szintén küldtek meg-
hívót, nem képviseltették ma-
gukat az ünnepi közgyűlésen.

A meghívottak elmaradásá-
hoz különféle kombinációkat
füztek. Egyik cifrább volt, mint
a másik. Liberális elmék azt is
kitalálták, hogy azért nem kép-
viseltették magukat az egyházak
az ünnepi közgyűlésen, mert a
zsidó egyházat nem hívták meg!
Most aztán kezd kiderülni,
hogy a meghívottak elmaradá-
sában egyáltalában nincs
semmi tendencia. Egyszerűen
azért nem jelenhettek meg az
Apponyi Albert ünnepelésére
összehívott közgyűlésen, mert
nem kapták kézhez idejében a
meghívót.

Csóka Sámuel h. polgármes-
ter mondta, hogy Kratoschwill
Károly körletparancsnok a köz-
gyűlés napján 11 órakor telefo-
nált neki, hogy abban a perc-
ben kapta kézhez a meghívót.
Az ünnepélyes közgyűlés 10
órákor kezdődött és 11 órára,
amikor a körletparancsnok ur
kézhezkapta a meghívót, már
véget is ért. Természetes tehát,
hogy nem lehetett jelen.

Igy járhattak a többi meghí-
vottak is. A közgyűlés után kéz-
besítették a meghívót alkalma-
sint.

Dr. Magoss György megje-
gyezte, hogy bizonyára a re-
formátus egyház sem kapta
meg idejében a meghívót.

Csóka Sámuel h. polgármes-
ter kijelentette, hogy most nyo-
mozni annak kiderítésére, —
hogy a meghívottak közül kik
nem kapták meg idejében a
meghívókat, melyeket a közgyű-
lési napon, pénteken délelőtt
adtak ki kézbesítés végett a
hajduknak. Dr. Baltazar Dezső,
Kun Béla és Márk Endre azon-
ban idejében, négy nappal előbb
megkapták a közgyűlési meg-
hívót.

A kegyes tanítórend kétszáz éves jubileuma.

Ma este hazafias ünnepélyel veszi kezdetét.

Debrecen város egész közön-
ségének magyar testvéri szere-
tettel dobhantotta meg szívét a
kegyes-tanítórend kétszázéves
jubileuma. Az egyházak, ható-
ságok, az összes társadalmi in-
stítmények egymás után jelen-
tették be, hogy a magasztos ju-
bileumon szeretettel részt vesz-
nek. Igazán el lehet mondani,
hogy nincsen Debrecenben egy-
etlen intézmény, mely küldött-
ségeileg nem képviseltetné magát.

Klasszikus szépségű levelek
és átiratok egész halmaza gyűlt
össze a rendező bizottságnál,
olyan gyönyörű és egyöntetű vé-
lemények a hazafias tanítórend-
ről, a református egyház és is-
kolák vezetőinek olyan meleg
elismerése szól ezekből az át-
iratokból, amelyek ragyogó ke-
reték között teittek fel a koro-
nát a jubileumi ünnepségekre s
a kulturmissziójában általánó-
san elismert Kegyes-Tanító-
rendre.

Dr. Baltazar Dezső, a tiszán-
tuli ref. egyház kerület pü-
pöke, aki a jubileumi gyűlésen
szintén megjelenik, elrendelte,
hogy a kultur ünnepen, csü-
törtökön egész napon át vala-
mennyi ref. iskolában szünet-
eljen az előadás.

Tegnap este a jubileumi ün-
nepélyt rendező bizottság igen
sokáig együtt volt, hogy a
nagy számmal jelentkezett kü-
ldöttségeket a templomban és
a főgimnázium dísztermében
tartandó ünnepi gyűlésen méltó-
képen elhelyezze. Miután pedig
a küldöttségekre az elsőseg, a
templom jó részét azok fogják
elfoglalni, a díszterembe is csak
igen korlátozott számban bocsá-
tanak be érdeklődő közönséget,
mert ott is a küldöttségekre az
elsőbbség.

A főgimnázium udvarán azon-
ban szintén istentisztelet lesz,
ahol a katonazenekar és az it-
jusági énekkar fog szerepelni az
ünnepi mise alatt. Azok, akik
a katolikus templomba nem
juthatnak be, a főgimnázium
udvarán tartandó istentisztele-
tet hallgathatják.

A színházi díszelőadás csü-
törtökön délután lesz, amelyre
jegyeket a Csokonai-színháznál
lehet váltani.

A kegyes-tanítórend tisztele-
tére este nyolc órakor társasva-
csora lesz az Angol királyi nő-
szállóda termében, amelyen száz
korona a részvételi díj. A ren-
dezőség kéri azokat, akik a
társasvacsorán részt óhajtanak
venni, hogy legkésőbb ma este
hat óráig Antalffy József könyv-
kereskedésében váltsák meg
jegyüket, mert a jelenlévők
számáról ma estig tájékozott-
nak kell lenni a rendezőségnek.

A ma esti ünnepély.

Ma szerdán este kilenc órakor
veszi tulajdonképpen kezdetét
a jubileumi ünnepély. A kath.
főgimnáziumot a régi növendé-
kek kivilágítják. A főgimnázium
előtt az ifjuság áll fel és ei-
énekli a Hymnust, majd toorny-
zene lesz, amely körülbelül egy

óra hosszáig fog tartani. A
templom terraszán a Vegyeskar
énekel s a kulturünnep előes-
tétjét a főgimnázium a Szózatál
zárja be.

Beütött a villám a járványkórházba

Egy ápolónót ért a villámcsapás

A kiütéses tifusz esetek miatt
a múlt hetekben meg kellett
nyitni a járványkórházat. Itt
ápolják a tifusz betegeket. Ide
szállítják be a gyanús megbete-
gedőket. Tegnap délután a zá-
por alkalmával könnyen nagy
szerencsétlenséget okozható szen-
zációja akadt a járványkórház-
nak. Ugyanis a jó negyedórán
át tartó záporosodás közben, ame-
lyet villámhullások kísértek, két-
szer becsapott a villám a já-
rványkórházba. A telefonvezeté-
ken szaladt végig a hatalmas
erejű villámosság. Szerencsére
nem okozott nagyobb bajt, csak
az egyik ápolónót érte, de nem
halálosan. Tegnap ugyan az
ápolónó rosszulrezte magát az
erős villámütés következtében,
mára azonban már jobban van
s nem maradt semmi követke-
zménye rajta a villámütésnek.

Dr. Tüdös Kálmán tisztifőor-
vos a tifuszjárványról követke-
zőket mondta a Debreczeni Új-
ság munkatársának:

— Az utóbbi napokban négy
tifuszgyanus beteg fordult elő.
A beható vizsgálat ezek közül
egyét kanyaróbetegnek, egyet
ételmérgezés okozta betegség-
ben levőnek talált. Kettőnél még
a kórisme megállapítása függő-
ben van, noha a vérvizsgálat
ezeknél negatív eredménnyel
járt, mégis lehetséges, hogy ki-
ütéses tifusz betegeknél bizo-
nyulnak, mert a Vendég-utcai
járványfészkekkel érintkeztek.

Rendőri tudósítónk a villám-
csapásról következőkben szá-
mol be:

Tegnap délután a Homokkert-
ben lévő járványkórház épüle-
tén elhelyezett telefon vezetékbe
kétszer becsapott a villám. Mind
a két alkalommal nagy izga-
lom keletkezett a betegek között,
akik aztán megnyugodtak. A
második villámcsapás alkalmá-
val komolyabb veszély fenye-
gette a kórház főápolónóját, aki
a telefon előtt ült. A nagy fe-
szültségű villamosáram a fő-
ápolónót a földre sújtotta, úgy
hogy eszméletlenül került el.
Nemsokára magához tért az
ájulásból, de már semmi baja
sincs.

Színház

A Csokonai színház jelentése.
Szerdán C. bérletben kerül be-
mutatásra az Ezüst sirály, az új
harmadik felvonással. Xeniat
dr. Gyergyay Margit, fővárosi
művész nő játsza, ki mint ven-
dég jön le erre az előadásra.

318,000 koronáért renoválják a városházát

A városi tanács végre rászánta
magát, hogy renováltassa az öreg
városházát. Nagyon is itt van már
ennek az ideje, mert igazán úgy
néz ki a városháza, mint amelyik
háznak nincs gazdája. Előbb azza,
a gondlattal foglalkoztak, hogy
házi kezelésben végeztetik el ezt a
munkát. Rábizzák a városi mérnö-
ki hivatalra. Ez azonban azzal ál-
lott elő, hogy nincsenek állványai.
Ugy aztán meghirdették a munka-
latra a versenytárgyalást. Tíz aján-
lat érkezett be. Ezek között kettő
olyan, amely a vakolási és meszelési
munkára együttesen ad ajánlati
összeget. A többi ajánlat egyik ré-
sze a kőmíves munkára és másik
része a mázólok munkára vonatko-
zik.

A munkálatot együtt vállaló két
ajánlat közül az egyik egy buda-
pesti vállalkozóé, aki 368.000 koro-
nát kér a munkálatokért, a másik
ajánlat Erdődi Lajos debreceni váll-
alkozóé, aki 318.000 koronáért váll-
alja a városháza és a Csokonai-
színház renoválását. A tanács a
tegnapi ülésen tárgyalta az ajánla-
tokat s az Erdődi Lajos ajánlatát
találta a legelőcsöbnek. A tanács
Erdődi Lajost bizza meg a renová-
lási munkálatok elvégzésével s ez
bejelenti a városi közgyűlésnek.

Érdekes, hogy valamikor abból
az összegből, amire most a reno-
vási munkálatok költsége rug, fe-
lehetett volna építeni az új város-
házat. Meg is volt rá 200.000 fo-
rint, a szép terv is készen volt, de
nem mentek bele a garaskodó vá-
rosatyák az építkezésbe. Ma csak
a javításért ki kell fizetni 318.000
koronát.

A lisztfejladag leszállítása

Az országos gabona és lisztkész-
let elégtelensége folytán a lisztfej-
ladag leszállítása elkerülhetetlenül
vált. Az eddigi napi 20 dkr-os fej-
ladag június 5-től kezdődőleg napi
15 dkr-ra száll le. Ez a lisztfejladag
heti 105 deka, ha 420 dkg. liszt-
nek, vagy napi 20 dkg. heti 140 dkg.
kenyérnek felel meg. A lisztjegyek
beváltása és elszámolása a jelzett
időtől kezdve ezzel a kvótával törté-
nik. Az egy-egy alkalommal vásá-
rolt liszt 10 százaléka főzlisztben,
60 százaléka árpalisztben és 30 szá-
zaléka tengeri lisztben adatik ki.
Buzaliszt, vagy rozsliszt egyelőre
nincs raktáron. A lisztre és kenyér-
re vonatkozó maximális árak vál-
tozatlanul maradnak.

Debrecen, 1921 május 31.

A polgármester helyett:
Zöld, tb. tanácsnok

Gyógyszerészet és kereskedelmi **Dobozok**
minden változatban készülőnk
DAVIDHÁZY KÁLMÁN
könyvtárszert és dobozgyár
r.-t.-nál, Debrecen, Fűvészkert-utca 9.

Gyöngyvirág krém
legjobban megóvja arcbőrét
és kezét a
tavaszi szelek ellen
és kézfinomító használatát
által. Készült a
Megváltó gyógyszerár, Piac-u. 18.
Ugyanott minden hely és
külföldi pipere szer kapható.

Politikai hírek.

Budapest, május 31. Egyes politikai körökben azt a hírt lanszírozták, hogy a főrendiház reformjáról szóló törvény életbelépesé átalakul képviselőházzá. A kisgazdapártban kijelentették, hogy ebbe a párt nem megy bele.

A kormánynak az az álláspontja, hogy sem a nemzetgyűlésnek, sem a pártoknak nem akar prejudikálni, ez tisztára a nemzetgyűlés szuverén ügye.

A képviselőknek az a kívánsága, hogy a nemzetgyűlés nyári szünetét július és augusztus legyen. Ugy gondolják, hogy addig a sürgős törvényjavaslatokat letárgyalják. Így a választójogi törvényt, a főrendiház reformját, a közigazgatás reformját, a népiskolai törvényt.

Rabló cigánykaraván.

Debrecen felé menekült.

Tegnap délután a debreceni államrendőrséghez távirat érkezett, mely szerint a bihari községekben veszedelmes cigánykaraván garázdálkodik.

A csöknői csendőrség hajszolja a rabló cigányokat, akiknek személyazonosságát megállapítani sikerült. A banda vezetői Kolompár József, Stefan János Pista 34-35 éves alacsony termetű, jól öltözött cigányok, akikhez tartoznak Kovács György, csúfneven Zsupkának nevezett 24-25 éves cingár legény, továbbá Farkas Kolompár, Makula Júlcsa, Makula Jakab Farkas és Farkas István Pista nevű cigányok.

A karaván egy 11 éves fiút és egy 8-10 éves leányt is magával hurcol.

A cigányok Gyoma vidékéről indultak ki rabló körútiakra és a községek lakóit rémítgetik állandó fosztogatásokkal.

A rendőrség a körözött cigányok körül többeket ismer. Veszedelmes banditák, akik különféle cselekményekért már több ízben büntetve voltak. A jelek szerint Debrecen felé, esetleg Hajdumegyébe vették útjukat. A rendőrség, valamint a csendőrségek éber figyelemmel kísérik a veszedelmes banditákat, hogy elfoghassák őket.

Emelkedik a korona.

Zürich, május 31. A tőzsde zárásakor a magyar korona 245. A nyitáskor 220 volt.

A mentelmi bizottság ülése.

Budapest, május 31. A mentelmi bizottság ma délben ülést tartott. Grieger Miklós mentelmi jogának felfüggesztését nem javasolják, ugyancsak Sallai Jánosét is, ellenben Jármí József esetében javasolja a mentelmi jog felfüggesztését.

Elítélték Kulkafalvi rágalmazóját.

Sátoraljaujhely, május 31. Kulkafalvi Miklós nyug. államtitkár megrágalmazója, Bay Gábor magánzót a sátoraljaujhelyi kir. járásbírósnak ma becsületsértés címén a maximális 4000 kor. pénzbüntetésre ítélte. Kulkafalvi felekezett amiatt, hogy nem állapította meg a bíróság a durva becsületsértést és rágalmazást, amelyért fogház büntetés jár.

Kanyarójárvány Debrecenben

Májusban 302 bejelentett kanyaróbeteg
Siettetik a tanév végét

Nagy arányban lépett fel Debrecenben a kanyarójárvány. A Debreceni Ujság munkatársa érdeklődött a városi tisztifőorvosi hivatalban a kanyarójárvány mérvére vonatkozólag és azt a felvilágosítást kapta, hogy az évben idáig négyszázhat kanyaróbetegét jelentettek be a tisztifőorvosi hivatalnak. Ebből a négyszázhat esetből háromszázkét eset május hónapra esik. Ez olyan nagy arányú fellépése a kanyarónak, amely főképpen gyermekek között fordul elő, hogy a tisztifőorvos jónak látta megszüretni az ovodák és elemi iskolák tanévzárását.

Erről dr. Tüdös Kálmán tisztifőorvos a következőleg nyilatkozott a „Debreceni Ujság”

munkatársának:

— Május haváról háromszázkét eset van bejelentve, de négyszázöttször ennyi is lehet a kanyaróbetegek száma. Azt a javaslatot tettem a polgármesternek, hogy az iskolai hatóságokat keresse meg az iránt, hogy a kanyaró tömeges fellépésére tekintettel, fejezzék be a tanévet lehetőleg június 15-re minden nyilvános iskolai ünnepély mellőzésével. Abban az esetben, ha ennek a felhívásnak eleget tesznek s június 15-re befejezik tanévüket az elemi iskolák és ovodák, — nem lesz szükség, hogy a hatóság tegyen intézkedést az iskolák és ovodák bezárásáért. Ellenkező esetben kénytelen volna a hatóság intézkedni.

Ujdonságok.

Csonka Magyarország — nem ország!
Egész Magyarország — mennyország!

Huszonegy koronás hus. A szarvasmarha árának rohamos esése következtében a mészárosok is leszállították a hus árát. Egyik-másik mészárosnál ki volt írva: egy kiló növendék hus 24 korona. A mai heti átlavásáron tehát elősúlyban 15-16 koronáért kelt el, borjú 600-700 koronáért volt kapható. Ló nem kellett senkinek.

A szénkéreg új ára. A földművelésügyi miniszter értesítette a város vezetőségét, hogy az állami szénkéreg méterműzsájának árát az eddigi 5000 koronáról 3500 koronára szállította le. A szénkéreg továbbra is a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől szerezhető be.

Az Erdélyi Menekültek Sport Egyesülete f. hó 4-én, szombaton este 8 órai kezdettel az „Arany Biká” disztermében, saját pénztáruk javára szerény műsorral egybekötött reggeliző tartó táncmulatságot rendezte. Néhány kedves családias szóval számot adott a debreceni színművészek által előadva. Törekedni fogunk, hogy mindenki a legkellemesebben érezze magát. Ott lesznek az összes debreceni sport egyesületek tagjai. Kifünő cigány zenéről gondoskodva van! Hiszünk, hogy a debreceni híres vendégszeretet a legnagyobb mértékben fog megnyilvánulni abban, hogy nem hagynak bennünket, hontalan székelyeket magunkra, amikor Debrecen város társadalmában szerény helyet kérünk és testvéri megértő szeretettel hozzájuk alkalmazkodni óhajtunk. E. M. S. E. vigalmi elnöksége.

Meglopott ügyvéd. Liederman Henrik ügyvéd feljelentést tett a rendőrségen, hogy az Egyháztér 15 szám alatt lévő lakásáról ismeretlen tettes több ezer koronát érő ruhát elloptott. A rendőrség a tolvajt keresi.

Aranyért, ezüstért, drága kővekkért legmagasabb árat fizet. Központi órás és ékszerész üzlet, Piac utca 30.

Tilos a dohánymagtermelés. A debreceni, hajdudorogi, nagylétei és polgári dohánybevéltési körzethez tartozó minden egyes debreceni fajdohányt termelő az 1922. évről szükséges ezen fajbéli dohánymaggal az illetékes dohánybevéltési hivatal által fog elláttatni, tehát fenti körzetben a folyó évben dohánymagot, kivéve a kapadohánymagot, termeli szigorú büntetés következtében senkinek sem szabad.

Az örült karjaiban. Tegnap a közközhízháza beszállították Galgóczi Jolán 64 éves bárániai asszonyt, kit rendkívül súlyos sérülésekkel ápolnak. A rendőrség kihallgatta a szerencsétlen asszonyt s előadta, hogy együtt lakik Imre nevű elmebeteg öccsével, aki a napokban dühöngeni kezdett. Mikor csitítani akarta, megölelte és a földhöz vágta, majd addig ütötte, míg a szomszédok jajgatásaira ki nem szabadították.

Pórus járt tolvaj. Pataki Sándor Jókai-utca 28. szám alatti lakos hosszab idő óta tapasztalta, hogy a faskamráját megdézsmálják. A károsult nem tett panaszt a redőrségen, hanem maga állott lesbe, hogy a tolvajt elfogja. Tegnap gyanus neszt hallott a faskamara tájékozóról. Hirtelen ott termett a faskamarában, de nem találta a tolvajt, ellenben a földön egy kezűst órát talált láncsal, amelyet bizonyára a fatolvaj vesztett el. A tolvaj ezáltal rosszul járt, mert a lopott fa ára csak 1000 korona körül van, míg az óra megér 2000 koronát. Patakit az órát beszovalgáltatta a rendőrségnek, mely keresi a tulajdonosát.

Menekültek részére keresünk gazdasági részes munkát, továbbá csoportjaink részére főbbirtokot instrukcióval részes művelésre és pedig jelenlegi átvételnél meg egyeztetés szerint, úszá átvételnél egyharmadért. Cim: Menekült Mezőgazdák, az Orsz. Men. Hivatal kirendeltsége útján, Simonffy u. 1 c.

A „Hangya” az osztalékok fizetését a főpénztárnál, Király-utca 2., teljesíti.

A nagyerdei fürdő ma megnyílt. Gőz, kád és gyógyfürdők üzemből.

Lezuhant az eperfáról. Tegnap délután özvegy Szabó Mihályné a közúti közlekedési vállalat telephelyén eperleveleket szedett a Selyemhernyóknak. Egy eperfau járt az ágak között. Az esőtől nedves ágak egyikében megcsuszott s lezuhant a földre. A mentőket hívták ki a sérült asszonyhoz, akit Homokkertben lévő lakására szállították.

Rendelet a vagyronadó és a hadinyereségadó behajtásáról. Azok az adózók, akik bevallást adtak és az adókövetés ellen felebezést adtak be, rövid idejű fizetési haladékot kapnak, valamint azok is, akik nem adtak be bevallást, de a rájuk kirótt adót megfizették. Az előbbieknél 8 napon belül legalább akkora összeget kötelesek befizetni, mint a régi adójuk volt, az utóbbiaknál legalább a kivett összeg 50 százalékát. A hadinyereségadónál két részletben kötelesek fizetni. Az első részlete a felszólítás után számított 30 napon belül, a másik részlet az első részlet fizetésétől számított 6 hónapon belül. Az első részletnek legalább a kirótt összeg 50 százalékának kell lenni.

Cipőjére csakis Berson gumisarkot veressen.

Nyakkendő új alakítása: Simonffy-utca 5.

Gallér vasaló kézi leányok, jó fizetéssel felvétetnek. Wach, Simonffy-u. 55.

=====

Városházáról.

A főispán itthon. Hubert Ottó, Debrecen város főispánja kedden este visszakerült Budapestról, ahol egy hétig időzött.

Szabadságon. Szabó Elek tb. tanácsnok, az illetékes és katonatisztvezető tájékoztató június 1-én 6 heti szabadságra megy. Ez idő alatt dr. Zempléni Kóvnel tb. tanácsnok helyettesíti.

Az Ondód-Kádár-déli birtokosság földművelő-egyesületet alakított. Kérték a várostól, hogy az ottani iskola tantermet engedje át használatra az egyesületnek. A tanács hajlandó is átengedni, ha úgy a tanító, mint az egyesület garanciát vállalnak, hogy semmi kár nem esik benne.

=====

A gabona árának leszállítása.

Budapest, máj. 31. A kormány a kedvező termésjelölésekre való tekintettel elkerültnek látta az időt arra, hogy az 1300 koronás buzaárát és az 1000 koronás rozsaárát leszállítsa. A minisztertanács elhatározta, hogy június 20-án tul eladásra kerülő gabonakészletekért 100 koronával kevesebbet fizet, — vagyis buzáért 1200 koronát, rozsaért 900 koronát. Július 5. után eladásra kerülő gabonamennyiségek átvétele iránt kötelezettséget nem vállal és ha az ár tekintetében megállapodás nem történik, nem veszi át a gabonát, hanem azt az eladó rendelkezésére bocsátja.

A kormánynak az a szándéka ezzel az intézkedéssel, hogy siettesse a múlt évi termésből meglevő készletek megszerzését és az új termésből bizonyos készletek beszerzését.

Debreceni Kereskedelmi Betegséggyógyító Egyesület.

314-1921.

Felhívás valamennyi debreceni kereskedelmi jellegű üzemhez.

A magy. kir. miniszterium 1982-1921. szám alatt a kereskedelmi jellegű üzemek összes alkalmazottainak betegségi biztosítási bérhatárát évi 40000 K.-ban állapítja meg, a f. évi április hó 18-tól kezdődőleg.

Egyesületünk minél rövidebb idő alatt minden céghez meg fogja küldeni, kitöltés céljából a megfelelő táblázatokat, azzal, hogy azokra a cégek összes alkalmazottjai rávezetendők s így kellően kitöltött táblázatokat a vételtől számított **3 napon belül** hivatalukba beküldendők.

Debrecen, 1921. május 31.

Debreceni Kereskedelmi Betegséggyógyító Egyesület.

Gazdaság.

Vasuti töltések gyógynövényei a házi gyógyászatban.

A vasuti töltéseken természetes gyógynövények elsőrendű kereskedelmi cikkek, melyekért nagy pénzt fizetnek termelőiknek. Elmondjuk, mire használhatók a házi gyógyászatban, — hogy mindenki láthassa, mire használják a gyógyszerkereskedelemben.

A fehér üröm átható szaga, a belekre jótékony hatású növény s főzete emésztési zavaroknál s tartós hasmenésnél jó hatású. Főleg étvágygerjesztő szer. — Mint abszinth-tinktúra 10—15 csepp cukorra cseppentve, jó étvágycsináló. Az állaggyógyászatnál is emésztési zavarok alkalmazásával használják.

Az orvosi zsálya leveleinek erős balzsamos illata s fanyar összehúzó íze van. A nyálkahártyákra s az emésztőszervekre is hat: tudóhurutnál használják. Mint szájhigiénés, használatos torokfájásnál, mandulagyulladásnál s laza foghúsnál.

Ökörfark-kóró itéának főzve enyhén izzasztó szer, használatos tüdőkatarrhusnál, vérhasnál s meghűlésnél, mint csillapító s izzasztó szer. Levelei tejben főzve borogatásként használatos bőrpedéseknek. Az állaggyógyászatban kutyák, macskák köhögésénél jó 4 gramm levél 8 rész vízben főzve.

Védekezés a csigák ellen. Kerünk néha annyira ellepik a csigák, hogy egész termésünket veszélyeztetik. Ezenkor védekezni kell ellenük és pedig a következő módokkal: A csigától megtámadott helyre kevés korpát hintünk. Ebből a csigák annyit esznek, hogy napfelkeltekor restek elmászni és így könnyű őket összeszedni és megölni. Még egyszerűbb mód, ha frissen meghámozott fűzesszőket teszünk a kertü ágakra, mert a csigák mind rájuk s így reggel könnyen megölhetők. Ha a veteményes ágakra mindjárt a vetéskor koronával és mosszal jól elvegyített szilvát hamut hintünk, úgy kertünket elkerüli a csiga.

Az egerek elleni védekezés.
Az egerek az idén nagyon el-

szaporodtak. Ezek kipusztítására a következő egyszerű módszereket alkalmazzuk: Egy marékra való oltatlan meszet porrá törünk s azt kis lepény tészta-ba belegyurjuk, hozzákeverve kis szalonnadarabkákat, azután kisütjük, ha kihült, apró részre vagdadjuk s ott helyezzük el, hol sok az egér. Másik módja, hogy rongyokat kóolajba mártunk s ott helyezzük el, ahol az egereket ki akarjuk irtani. Az is jó irtószer, ha zsemlyetészta-t felényi avas zsírral, kis marék reszelt vasparral s 6 csepp ánizs olajjal jól elkeverjük, golyókat formálunk belőle s ezeket rakjuk ki.

Uj kalapszalón!

Legjobb kalapok és átalakítások 50% engedménnyel beszerezhetők

Naményi és Kapros

kalapszalón és női ruha divat terem, Miklós-utca 1. szám, emelet.

Ne szórja kéthézzel

pénzét, mert gallérját 1-40 K-ért

puhagallért 60f.-ért mos hófehérré tükörfénnyel

Wacha Róbert

ruhafestő tisztító gézműgyára. Festés, tisztítás 80%, olcsóbb mint bárhol DEBRECZEN, CSAK SIMONFFY-U. 55.

Eladó benzines motorek.

Eredeti német gyártmányú motorek V. D. 80 lóerős kével, stók rendszerű, eddig csak próba szántást végezt, teljesen új, összes gyári alkatrészekkel együtt eladó. Levélre felszereléssel együtt eladó. Levélre felszereléssel együtt eladó. Levélre felszereléssel együtt eladó.

Baky Károly, Czegléd

EREDETI AMERIKAI PLISSÉ-GOUVREO

saját készítményű modellek, kívánatra új minták **ZAHRADIL.** Budapest, Király-u. 42. félémelet. — Telefon: 128-31. Műhímző és rajzterem! Saját tervezésű művészi gép- és kézi hímzés. — Vidéki berendezések szakértően eszközöltek.

A nagy közönség figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy közös megállapodásunk szerint a mai naptól a kenyerek sűését maximális áron alul

kilónként 1 K.-ért

vállaljuk. A nagy közönség szives pártfogását kérjük.

Tisztelettel:
Maksz és Szvatizláv, Honvéd-u. 19.
Czilrom Adolf, Mester-u. 39.
özv. Szabó Lajosné, Mester-u. 44.
Reszler Ferenc, Batthien-u. 76.
özv. Sívages Jenőné, Honvéd-u. 52.
Komócsi József, Honvéd-utca 9-f.
(Kertész-utcaival szemben).

A fáradtságot

megérdemli (sönmeg-gyógyó) ódik, hogy mily szép cipőt és csizmát készíthetelendőrendű anyagból, olcsó áron, ha elmegy

FÁBIÁN TESTVÉREK

cipő- és csizma készítő műhelyében **Rákóczi-utca 71. sz.** Erős munkás cipők olcsón kaphatók!!

Levelezés

Hölveim! Tekintettel arra, hogy Amerikából jöttem s az meretség hűlővában vagyok. **Előzetes** ismerettségem keresem házasság céljából. **„Onalé”** jelzőre a kiadóban 2281

Ajánlat

Elsőrendű vita- és géprők magas fizetéssel állandó alkalmazást nyerhetnek. Jelentkezés Angol királynő szálló 2 szobában. 2254

Elcserelném modern egy szobás, speiz lakasom lehetőleg Szent. Anna utca közelében Rákovszky-utca 18 szám. 4. ajtó 2207

60 fokos technikai kénsav legalább 50 kilogrammos tételekben kilónként 6 koronáért azonnal kapható Gold, Piac 68. II. emelet. 1775

Elcserelném 1 szoba, konvthás utcai lakasomat 1 szobás, konvthás lakásomra, hol dísznőfartás van megengedve. Cim Darabos utca 3 2286

Egy szoba, konvthás lakasomat elcserelném nagyobb egy szoba, konvthás háért Csillag utca. 46. 2284

Egy komoly leány bejarna főzni vagy fürdő helyi segere elbuzna Cim a kiadóban 2278

Kiadó föld Felp 111 sz. 56. kt. hold tanvával Ertekezni lehet az elvli iskolában. 2268

Elvállalok női felső ruha hímzést varrónoktól Cim a kiadóhivatalban 2265

Házvezetőnők elcserelem 24 éves intelligens, jó megismerésű nő, elsőrendű gyakorlat tal. hová 12 éves gimnázista. Bamat vihetem. Cim a kiadóhivatalban 2289

Bejáró főzést vállalna intelligens asszony kitűnően főz. Cim a kiadóban 2290

Molnár Ferenc fizetésre. városbába alatta kifutó fiu felvétetik. 2232

Jó házikész, bértelkezésre és kibordásra kapható. Varga utca 28 2291

Egy üzlet berendezéssel adó. Batthien utca 2 szám. Főzel. 2291

Egy nagy istálló kiadó Darabos utca 63. 2294

Kereslet

Aranvat-éztűst. briliánsat, zálogcédulákat vasz. megbívisra házhoz is elmegy Stelner Mihály. Hatvan-u. 2. sz. udvarban. I. em. 1

Gyakorlott varróleányok ügyes kőzileányok azonnal felvételnek. Hatvan utca 18 2248

80-tól 150 holdig keresek birtokot Szepes, Ondód, Ebes, Macs és a város közötti területen Cim a kiadóban 2131

Egy jó megismerésű tisztességes hiszolgató leány felvétetik Bados utca 1. kávéházban. 22

Fiatal leány mindenek. — esetleg délelőtti vagy egész napos bejárónak felvétetik Széchenyi ut 16 U.

Hentesüzlethez társat keresek. Leveléket kérem a kiadóba „Jó üzlet” jelzőre. 2288

Teljes elátással lakás keresek azonnalra Ajánlatot „Állami tisztviselő” jelzőre a kiadó kérek 2285

Úgyes varró tanulóleányt felvesz Fülöp Mariska Piac 7. 2281

Egy jobb mindenest vagy bejáró takarítónőt keres Piac 7. varroda. 2280

Úgyes varróleányok felvételnek Széchenyi utca 52 2277

Gyakorlott varró a székelynéma írtézet varrónoktárhoz felvétetik 2278

Mindenek szakácsnő nagy fizetés felvétetik kis családnak. Szabados utca 3. iobbra 2274

Bejárónő inarcs családhoz sütes, főzés, takarítás, mosásért 600 koronára havi fizetéssel idősebb nő, leány leány is Hatvan-u. 1. Szűcsnél felvétetik. 2271

Kezdő tanítónő felvétetik. Cim a kiadóban 2269

Varró és tanuló leányok felvételnek Haidó 10. 2262

Úgyes varró és tanuló leányok felvétetik Jó-kai utca 22. 2267

Tisztességes szavaváló kocsiat keresek Fülöp. Homokkört utca 121. sz. 2261

Takarítónő kasztrai felvétetik. Kásné. Piac utca 58. I. emelet. 2260

Tanuló vagy kifutó leány felvétetik Naményi és Kapros kalapszalón. — Miklós utca 1. sz. emelet. 2264

Házvezetőnő egyszerű, vidékre keresetk. Ertekezni Batthien utca 17. keresztútú let 2290

Bejáró takarítónő felvétetik. zék könyvvel Timár utca 5 szám. utcai lakás. 2260

Bejárónőnek keresek ügyes leányt azonnalra kis család. hoz. Horvát. Miklós-u. 6 2258

Szabásban és varrásban teljesen jártas kisasszonyok felvételnek. Friedmann Ignác és fia női divat áruházában. 2259

Mezőeltest biztosító házijármű műhelyéhez társnőt keresnek „Mozgásos férfi” jelzőre a kiadóba kérek. 2258

Műhelynek alkalmas helyiséget keresek. Csomabán jártas leányok felvétetik. Ertekez. Hent Hunyadi utca 17. fűszerüzlet 2291

Egy jó családból való ügyes korlat. tanítónőnek június 1-ére felvétetik. Nagy Mihályné fűszerüzlet. Árpádtér 2292

Eladás

Zongora kitűnő hangu utánve sem eladó. Széchenyi-u. 9. földszint. bal 2178

Kottló tvuk és magkakas eladó Széchenyi ut 16. U.

Tennari mintegy 12 mm eladók kisebb tételekben is. — ugvantott téli szalonna is van eladó. Szabados utca 22 2282

Női cipő 38-as teljesen új kivágot. olcsón eladó Batthien 23. 2276

Sertések hasas kocák és malacok eladók. Monostorbályi ut 7 2275

Étvös. utca 44. szám alatt egy maganiaró fűzőző eladó 2272

Családi ház minden elfogadható árért eladó Bauer telek Honf. utca 1-B. három szobás lakás. vétel esetén 2 szoba. előző. ha, konvthá azonnal elfoglalható 2270

Eladó üzleti berendezéshez tartozó két nagy tve-ges szekrény. meglehetően Aszmannak Piac 27. sz. 2266

Mac bormik aratógép használt. olcsón eladó. Telefon 751 2262

Sűrűszen eladó ház. elköltözés miatt, nagyon olcsón lesz átadva Kerekes telek. Szávay utca 41 sz 2263

Eladó sűrűszen egy haló szoba butor. egy asztal négy székek elköltözés miatt Homok utca 40. szám. 2212

Gyermekkoosi elegans fedeles, üllő és fekvő. egy látható írósu írtató írógép. egy 3-as pénzszekrény olcsón eladó Cim Mavet Manó üzletében. Simonffy utca 1. 2292

Lécek. deszkák olcsón eladók Blattner. Sziv utca 14. 2290